Пролетарыі ўсіх краін, єднайцеся!

За сталінскія КАДРЫ

Орган партбюро, рэктарата, камітэта ЛКСМБ, прафкома і мясцкома Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна

№ 12 (198) | Аўторак, 25 мая 1954 года | Цана 20 кап.

ЭКЗАМЕНЫ Ў ВНУ

У нашай краіне праяўляюцца вя… клопаты аб росквіце соцыялі… … культуры, аб памнажэнні … багаццяў народа. Аб гэ… сведчыць, у прыватнасці, бе… … рост вышэйшай адукацыі. ВНУ краіны ў цяперашні час на… … больш паўтара мільёна … таў. У гэтым годзе ВНУ выпу… … больш 230 тысяч спецыялі… і прымуць на першыя курсы … тысяч чалавек.

… у жыцці совецкай вышэй… … школы наступіла адказная па… … вая экзаменацыйная сесія … накажуць поспехі і на… … ўскрыюць недахопы ў арга… … вучэбнага працэсу за прай… … год.

… нацыйнай сесіі папярэднічае … залікаў па раду дысцыплін. … паказвае, што ў тых ВНУ, … якіх сочаць за своечасовай … залікаў студэнтамі, экзамены … дзяць больш спакойна і аргані… … Нажаль, у радзе вышэйшых … льных устаноў не ўдзяляецца … най увагі залікам, многія сту… … здаюць іх у самыя апошнія … рад экзаменамі, а іншы раз … ў дні экзаменаў. Так было, … , у перыяд зімовай экза… … най сесіі ў Молатаўскім гор… … інстытуце, у І-м Маскоўскім … ўным педагагічным інстытуце … ых моў і некаторых іншых … ных навучальных установах.

… вае значэнне мае стварэнне … ных умоў для падрыхтоўкі … таў да экзаменаў. Кіраўнікі … заклікаюць паклапаціцца аб … аб студэнтам былі адведзены … анні для самастойных занят… … вялічан лік месцаў у чы… … залах, выгадна рэгламента… … работы бібліятэк. Расклад … заў неабходна складаць з улі… … працаёмкасці і складанасці … заў, каб даць студэнтам маг… … без спешкі падрыхтавацца … овых экзаменаў.

… зе ВНУ па асобных курсах … ца аглядныя лекцыі, што без… … дапамагае студэнтам лепш … ызаваць матэрыял пры пад… … ы да экзаменаў. Аднак не… … выкладчыкі замест таго, … дапамогай аглядных лекцый … нуць увагу студэнтаў да … пытанняў вывучаемых … заў, ператвараюць іх у свое… … метад «нацягвання» сту… … на адказы на экзаменацый… … етах. Гэта не арыентуе сту… … на глыбокае вывучэнне ву… … дысцыплін.

… заменах павінна быць забя… … высокая, але справядлівая … вальнасць. У нас ёсць яшчэ … » выкладчыкі, якія з лёгкім … ставяць у заліковыя кніжкі … жаныя завышаныя адзнакі. … лай сесіі ў Карагандзінскім … інстытуце экзамінатары па … хіміі ўсімі шляхамі імкну… … цягнуць» студэнтаў, пака… … зусім нездавальняючыя ве… … маючы пры гэтым у разлік … та роду пабочныя матывы.

Падобнаму лібералізму не павінна быць месца ў нашых ВНУ.

З другога боку, сустракаюцца экзамінатары, якія сваёй прыдзірлівасцю і рэзкасцю ствараюць нервозныя абставіны ў час экзаменаў, абцяжарваючы тым самым выяўленне сапраўдных ведаў у студэнтаў. Спакойная, дзелавая абстаноўка, аб'ектыўнасць ацэнак, заснаваная на раскрыцці сапраўдных ведаў студэнтаў, без уліку якіх-бы там ні было прыўходзячых, пабочных мерапрыемстваў,— першая ўмова паспяховага праводзення экзаменаў.

Няправільна паступаюць тыя выкладчыкі, якія зводзяць экзамены да фармальнага апытання студэнтаў не цікавячыся тым, наколькі глыбока, творча яны разумеюць дадзенае пытанне. Падобныя адносіны да праверкі ведаў непазбежна вядуць да развіцця дагматызма і начотніцтва ў студэнтаў. Экзамены павінны паказаць не толькі ўзровень ведаў у студэнтаў, але і іх уменне прымяняць тэарэтычныя веды на практыцы, ясна ўяўляць сабе іх жыццёвае значэнне. Экзамінатар павінен патрабаваць ад студэнтаў ведання абавязковай літаратуры, якая рэкамендавана па праграме.

Кіраўнікі ВНУ, кафедраў абавязаны паўсядзённа і ўважліва вывучаць ход экзаменаў, асабіста прысутнічаць на іх, абагульняць недахопы ў падрыхтоўцы студэнтаў і рабіць на гэтай аснове практычныя вывады для далейшага паляпшэння вучэбнага працэсу. На справе, нажаль, не заўсёды бывае так. У Горкаўскім універсітэце вынікі мінулых экзаменаў падводзіліся чыста фармальна, не вывучаліся. Невыпадкова лік непаспяваючых тут за апошнія тры гады павялічыўся ў два разы—з пяці да дзесяці працэнтаў да агульнага ліку студэнтаў. Гэта гаворыць аб сур'ёзных недахопах у арганізацыі вучэбна-выхаваўчай работы ва універсітэце.

Вялікая адказнасць за праводзенне экзаменацыйнай сесіі ўскладаецца на партыйныя, комсамольскія і прафсаюзныя арганізацыі ВНУ. Іх абавязак—мабілізаваць студэнтаў на добрую падрыхтоўку да экзаменаў, дабіцца высокай свядомасці і дысцыплінаванасці экзаменуючыхся.

У некаторых ВНУ партыйныя, прафсаюзныя і комсамольскія арганізацыі як трэба ў ход экзаменацыйнай сесіі не ўнікаюць, праходзяць міма фактаў грубага парушэння вучэбнай дысцыпліны, няправільных адносін асобных студэнтаў да экзаменаў. У Новачэркаскім політэхнічным інстытуце не з'явілася на экзамен па адной з вядучых дысцыплін некальк студэнтаў чацвертага курса хімічнага факультэта. Гэтая недысцыплінаванасць—прамы вынік нездавальняюча пастаўленай выхаваўчай работы сярод студэнтаў інстытута.

Экзамены —адказны перыяд у жыцці студэнтаў і выкладчыкаў. Патрэбна зрабіць усё неабходнае для таго, каб экзамены прайшлі арганізавана, плённа.

(«Правда» ад 19 мая 1954 г.).

ПАРАДУЕМ РАДЗІМУ ВЫДАТНЫМІ ВЕДАМІ

★ ★ ★

Абарона дыпломных работ

На факультэтах універсітэта заканчваецца абарона дыпломных работ. Пераважная большасць выпускнікоў паказала сваю сталасць і добрую падрыхтаванасць да самастойнай практычнай работы.

Арганізавана і паспяхова прайшла абарона дыпломных работ на хімічным факультэце. З 27 работ 22 ацэнены камісіяй на «выдатна» і 5 работ—на «добра». Пятнаццаць лепшых работ, якія маюць значны навуковы інтарэс і практычнае значэнне, рэкамендаваны да друку і для выкарыстання ў вытворчасці.

У гэтым сэнсе варта адзначыць работу студэнта V курса фізіка-матэматычнага факультэта А. М Крыпскага, які распрацаваў методыку спектральнага аналізу алюмінія з вялікай колькасцю крэмнія. Распрацаваны Крыпскім метад ўкараняецца ў вытворчасць на Мінскім мотавелазаводзе.

Паспяхова абаранілі дыпломныя работы студэнты гістарычнага і фізіка-матэматычнага факультэтаў. Тут няма ніводнай пасрэднай ацэнкі.

ВЕСТКІ З КУРСАЎ

У поўным разгары экзаменацыйная сесія на геолага-геаграфічным факультэце універсітэта.

На першым курсе аддзялення геалогіі прайшоў экзамен па асновах марксізма-ленінізма. 17 студэнтаў здалі яго на «выдатна», 37—на «добра» і адзін (Рысевец) на «пасрэдна».

* * *

Экзамен па асновах марксізма-ленінізма здалі і другакурснікі аддзялення геалогіі. Несур'ёзныя адносіны студэнтаў да вучобы і дрэнная падрыхтоўка да экзамена прывялі да таго, што выкладчык дацэнт Н. А. Прахарэнка вымушан быў паставіць 8 пасрэдных адзнак пры 12 выдатных і 30 добрых.

* * *

Геолагі трэцяга курса здавалі экзамен па арганічнай хіміі. Дацэнт В. Ф. Беляеў ацаніў 15 адказаў на «выдатна», 36—на «добра» і адзін на «пасрэдна».

* * *

Першакурснікі-географы трымалі экзамен па курсу «Агульнае землязнаўства». Дацэнт В. А. Навіцкі паставіў 20 выдатных адзнак, 12 добрых і дзве пасрэдныя. А студэнтка Пітулайніна ўмудрылася нават атрымаць «нездавальняюча». Такі вынік экзаменаў павінен сур'ёзна ўсхваляваць комсамольскую групу курса.

* * *

III курс географаў паспяхова здаў экзамен па эканамічнай і палітычнай геаграфіі замежных краін. З атрыманых адзнак—19 выдатных і 9 добрых. Таксама паспяхова прайшоў тут экзамен па педагогіцы. Дацэнт Л. В. Шашкоў ацаніў адказы 20 студэнтаў на «выдатна» і васьмі на «добра».

* * *

Чацверакурснікі аддзялення геаграфіі трымалі экзамен па палітычнай эканоміі соцыялізма. Экзамен выявіў абыякавы падыход некаторых студэнтаў да вывучэння гэтага важнага прадмета. Кандыдат навук Ф. В. Баравік паставіў 7 «выдатна», 12 «добра» і 2 «пасрэдна» (Маркавай і Коршун).

* * *

Радуюць сваімі ведамі студэнты IV курса хімічнага факультэта. У хуткім часе яны раз'едуцца на летнюю практыку, а зараз прыкладаюць усе намаганні, каб паспяхова здаць сесію. Нядаўна яны здалі экзамен па гістарычнаму матэрыялізму. 31 выдатная адзнака і 17 добрых—такі вынік экзамена. Не менш паспяхова здадзен імі экзамен па палітычнай эканоміі соцыялізма.

★

Экзамен па палітэканоміі

Вывучэнне курса палітэканоміі патрабуе ад студэнта ўпартай, сістэматычнай работы над прадметам на працягу ўсяго вучэбнага перыяду. Тут значна больш, як у якой-небудзь справе, нецярпімы штурмаўшчына, схопліванне «вяршкоў». Справа ўскладняецца яшчэ і тым, што па курсу палітычнай эканоміі няма спецыяльнага падручніка і студэнтам прыходзіцца вывучаць прадмет па першакрыніцах і адрывачных вучэбных дапаможніках.

Гэта патрабуе ад студэнтаў асабліва сур'ёзных і добрасумленных адносін да прадмета, глыбокай і сістэматычнай прапрацоўкі матэрыялу на працягу ўсяго навучальнага года.

Прайшоўшы нядаўна экзамен па палітычнай эканоміі соцыялізма на IV курсе аддзялення журналістыкі паказаў, што толькі штодзённае і настойлівае вывучэнне матэрыялу дае станоўчыя вынікі. Грунтоўныя веды выявілі на экзаменах тт. Старадворцаў, Ткачоў, Грышкевіч, Платонаў, Тарас, Жалняркевіч і іншыя.

Гэтыя студэнты і на працягу вучэбнага года акуратна наведвалі семінарскія заняткі, старанна да іх рыхтаваліся, актыўна выступалі. Іх адказы на экзамене былі выдатнымі.

Ніжэй сваіх магчымасцей адказвалі Л. Мартынюк, П. Тарубараў, В. Бровікаў, І. Міроненка, С. Гаціла і іншыя. Адказы іх былі не бліскучымі, хоць яны ўсе мелі магчымасць атрымаць выдатную адзнаку. Слабае веданне першакрыніц выявіла студэнтка А. Гарунова. Студэнтка Е. Ермакова не змагла дастаткова поўна расказаць аб пастанове вераснёўскага Пленума ЦК КПСС. У цэлым IV курс аддзялення журналістыкі—падрыхтаваны курс. Веды студэнтаў у большасці глыбокія і надзейныя. Трэба толькі, каб усе зразумелі, што ад совецкага журналіста патрабуюцца ўсебаковасць адукацыі, высокі ўзровень ведаў і, перш за ўсё, глыбокае веданне бессмяротнага вучэння Маркса — Энгельса — Леніна—Сталіна.

Я. СМОЛЬНЫ.

Філіял Усесаюзнага геаграфічнага таварыства

13 мая ў Вялікай аудыторыі хімкорпуса адбылося арганізацыйнае пасяджэнне Беларускага філіяла Усесаюзнага геаграфічнага таварыства.

Аб задачах Геаграфічнага таварыства БССР расказаў віцэ-прэзідэнт АН БССР прафесар І. С. Лупіновіч. Ён сказаў, што перад арганізуючымся беларускім аддзяленнем Таварыства стаяць вялікія і адказныя задачы. Прадстаіць далейшае вывучэнне прыродных рэсурсаў, праблемы Палескай нізіны і лепшая планіроўка транспартных трасаў поўднёвых раёнаў Беларусі.

З цікавым дакладам выступіў член Совета Усесаюзнага геаграфічнага таварыства доктар геаграфічных навук прафесар О. Канстанцінаў.

Затым адбыліся выбары Совета Беларускага геаграфічнага таварыства і Рэвізійнай камісіі.

Старшынёй Таварыства аднагалосна абран віцэ-прэзідэнт АН БССР І. С. Лупіновіч, членамі Совета прафесар Г. Г. Шэнберг (Магілёўскі пединстытут), Ф. С. Марцынкевіч, А. Н. Трухан (інстытут народнай гаспадаркі), загадчык кафедры фізічнай геаграфіі нашага універсітэта В. А. Дзяменцьеў, дацэнт В. А. Навіцкі.

Цяпер беларускае Таварыства налічвае 26 членаў. Плануецца шырокае ўцягненне ў яго работу навуковых работнікаў, выкладчыкаў геаграфіі сярэдніх школ, студэнтаў.

Намечана ўключыць у план работы сістэматычнае правядзенне лекцый, і дакладаў для насельніцтва.

Усесаюзнае геаграфічнае таварыства перадасць нашаму філіялу каштоўную бібліятэку, у якой будуць сабраны працы па пытаннях геаграфіі, выдадзеныя за апошнія сто год.

На здымках: 1. Прафесар О. Канстанцінаў чытае даклад на пасяджэнні БГТ. 2. Члены Совета Беларускага геаграфічнага таварыства.

Фото і тэкст Р. Ясінскага, Б. Брэйво.

ХАЙ ДРУЖБА СТУДЭНТАЎ КВІТНЕЕ НА ВЕКІ

Расказ аб жыцці і справах калектыва братняга Кіеўскага універсітэта

★ ★ ★

НОВЫЯ БУДЫНКІ УНІВЕРСІТЭТА

(гутарка з рэктарам тав. А. З. Голікам)

23 мая ў сталіцы сонечнай Украіны—Кіеве ў азнаменаванне 300-годдзя ўз'яднання Украіны з Расіяй адбылася закладка новага будынка Кіеўскага дзяржаўнага універсітэта імя Т. Г. Шэўчэнкі.

Гэта будзе сапраўды велічнае збудаванне, якое варта нашай эпохі, помнік нямеркнучай дружбы рускага, украінскага і другіх братніх народаў нашай вялікай Айчыны. Збудаванне новага будынка універсітэта з'яўляецца яркім сведчаннем бацькоўскіх клопатаў роднай Комуністычнай партыі і Савецкага ўрада, клопатаў аб студэнтах і выкладчыках, аб далейшым магутным развіцці савецкай культуры.

Новы будынак, дакладней сказаць, будынкі, таму што іх некалькі, будуць узводзіцца ў Кагановіцкім раёне сталіцы Украіны супраць Рэспубліканскай сельскагаспадарчай выстаўкі. На памерах вучэбныя карпусы амаль у тры разы перавысяць існуючыя плошчы. Дастаткова сказаць, што плошча, на якой размесцяцца вучэбныя карпусы з інтэрнатамі і падсобнымі памяшканнямі, дасягне 208 гектараў. Горда ўздымуцца ўвысь светлыя, прасторныя, няціпавярховыя будынкі вучэбных карпусоў. У цэнтральнай частцы вышыня будынка дасягне 9—10 паверхаў.

Многія факультэты размесцяцца ў спецыяльна адведзеных для іх вучэбных карпусах. Біёлага-глебазнаўчы факультэт, хімічны і фізічны будуць займаць асобныя карпусы. Прадугледжваецца, што ў асобных карпусах будуць размешчаны гістарычны і геаграфічны факультэты. Будзе пабудавана памяшканне бібліятэкі з вялікімі чытальнымі заламі, пакоямі для кабінетаў і кнігасховішчамі.

У новых памяшканнях універсітэта размесцяцца шматлікія аудыторыі, кабінеты, лабараторыі, залы і пакоі для гурткоў мастацкай самадзейнасці і спартыўных секцый. Толькі вучэбныя карпусы будуць мець 2200 пакояў. Тут будуць створаны ўсе ·ўмовы для паспяховай вучобы і навуковай работы, а таксама для арганізацыі культурнага і вясёлага адпачынку студэнтаў. Кожная аудыторыя будзе ўмяшчаць значна больш студэнтаў, чым самыя прасторныя ў цяперашнім цэнтральным корпусе. Акрамя таго, кожны факультэт будзе мець спецыяльныя аудыторыі, дзе змогуць слухаць лекцыю студэнты адначасова да 300 чалавек. Кабінеты будуць забяспечаны ўсімі неабходнымі наглядными прыборамі і дапаможнікамі. Лабараторыі абсталяваны першакласнай айчыннай тэхнікай. Гэта дасць магчымасць прыцягнуць да навуковай работы большасць студэнтаў для вырашэння імі навуковых праблем у сценах універсітэта.

Важную ролю ў выхаванні студэнцтва адыгрываюць культурна-масавая работа, чытка папулярных лекцый па пытаннях гісторыі навукі і тэхнікі, літаратуры і мастацтва, сустрэчы з перадавікамі вытворчасці, знатнымі людзьмі краіны. Усё гэта ўлічваецца ў праекце новых будынкаў універсітэта. У галоўным корпусе будзе знаходзіцца вялікая зала на 1500 месцаў са сцэнай і дапаможнымі пакоямі, і две малыя залы на 500 месцаў кожная. Акрамя таго, кожным двум факультэтам будзе прадастаўлена адна зала на пяцьсот месцаў.

Значна расшырaецца работа спецыяльных навуковых установаў універсітэта. У новых памяшканнях размесцяцца астранамічная абсерваторыя, геафізічная і метэаралагічная станцыі. На плошчы ў 28 гектараў будзе разбіт батанічны сад з шматлікімі аранжэрэямі і лабараторыямі.

Побач з вучэбнымі карпусамі вырастуць шматпавярховыя будынкі студэнцкага інтэрнату, дом для выкладчыкаў на 200 пакояў і майстэрні бытавога абслугоўвання. Студэнцкі інтэрнат будзе самым вялікім у горадзе. У ім размесцяцца 6 тысяч чалавек. У кожным з пакояў будуць жыць па 3—4 студэнты ці 2 аспіранты. Пакоі будуць абстаўлены ўтульнай камфартабельнай мэбляй. У студэнцкім гарадку будзе ўсё неабходнае для навуковай работы, вучобы, культурнага адпачынку: кінотэатр, сталовыя, атэлье, магазіны і г. д. Да паслуг жыхароў студэнцкага гарадка—спартыўны камбінат з уласным стадыёнам, басейны для плавання, залы для розных відаў спорту.

У той час, калі будуць уведзены ў эксплуатацыю новыя будынкі, ва універсітэце будзе займацца каля сямі тысяч чалавек, але ўсё-ж будзе магчымым вучыцца ў адну змену. У сваю чаргу гэта дасць магчымасць шырэй разгарнуць знелекцыйную работу ў чытальных залах і кабінетах, гуртках мастацкай самадзейнасці, спартыўных секцыях.

Збудаванне новых карпусоў універсітэта—вялікі падарунак нам, студэнтам і выкладчыкам аднаго з старэйшых ВНУ краіны. Гэтае новае праяўленне бацькоўскіх клопатаў Комуністычнай партыі і Савецкага ўрада аб усямерным развіцці навукі і культуры абавязвае студэнтаў і выкладчыкаў вышэй узняць узровень ідэйна-выхаваўчай, вучэбнай і навуковай работы, выхоўваць для Радзімы высокакваліфікаваных спецыялістаў розных галін народнай гаспадаркі.

СТУДЭНЦКАЯ ХАРАВАЯ КАПЭЛА

Харавая капэла Кіеўскага універсітэта заснавана ў 1853 годзе выдатным кампазітарам, класікам украінскай музыкі Міколаю Лысенка, які вучыўся ў той час ва універсітэце.

У дакастрычніцкі перыяд хор быў толькі мужчынскім. Не раз ён выступаў у Пецербурзе і Маскве.

Сапраўдным масавым харавым калектывам стаў ён пасля Кастрычніка. Ужо ў 30-я гады ён быў удзельнікам Усесаюзнай харавой алімпіяды.

Адразу-ж пасля ўзнаўлення заняткаў ва універсітэце пасля вызвалення Кіева ад гітлераўскіх захопнікаў была адноўлена і універсітэцкая харавая капэла. З 1950 г яе кіраўніком з'яўляецца дырэктар Украінскага народнага хора Якаў Міхайлавіч Мінчанка.

У 1951 годзе хор упершыню выступаў на рэспубліканскай алімпіядзе і заняў трэцяе месца. А ў 1953 годзе ў дні зімовых канікул ён пабываў у Маскве, паспяхова выступаў у Маскоўскім універсітэце, у клубе Совета Міністраў СССР, Цэнтральным Доме работнікаў мастацтваў.

24 красавіка гэтага года жаночы састаў хора ўдзельнічаў у канцэрце украінскага мастацтва ў Вялікім тэатры Саюза ССР для дэпутатаў Вярхоўнага Совета СССР. На канцэрце прысутнічалі члены Урада і Цэнтральнага Камітэта КПСС.

На рэспубліканскім аглядзе мастацкай самадзейнасці 1954 года, прысвечаным 300-годдзю ўз'яднання Украіны з Расіяй, універсітэцкі хор заняў другое месца.

У дні дэкады рускага мастацтва ў Кіеве ўдзельнікі хора Кіеўскага універсітэта сустрэліся з лепшымі творчымі калектывамі краіны—Ленінградскай дзяржаўнай акадэмічнай капэлай, рускім народным хорам пад кіраўніцтвам Свешнікава, хорам імя Пятніцкага, Чырвонасцяжным імя Александрава ансамблем Совецкай Арміі.

У рэпертуары хора — руская, украінская і заходнееўрапейская класіка, украінскія, рускія, грузінскія, малдаўскія народныя песні, а таксама беларуская народная песня «Хацела мяне маці», песня Палонскага «Вечарынка ў калгасе» і інш.

Да святкавання 300-годдзя ўз'еднання Украіны з Расіяй хор падрыхтаваў спецыяльную праграму—украінскія і рускія народныя песні, песню Мурадэлі «Украіна і Расія» марш з оперы Данькевіча «Багдан Хмельніцкі», «Гей, не дивуйте, добрії люди» і іншыя.

О. КАЛІХЕВІЧ.

На здымку: зводны хор універсітэта.

★ ★ ★

На здымку: у кабінеце філасофіі КДУ.

СЯБРЫ

Іх дваццаць—і ўсе сябры,—такімі ведае філалагічны факультэт студэнтаў IV курса аддзела логікі і псіхалогіі. Сябры ў працы, сябры ў вольны час, сябры ў шчасці, сябры і ў нядолі.

З першага курса гэтая група займаецца толькі на «выдатна» і «добра». Цяпер у ёй 9 выдатнікаў. А студэнтка Т. Чэрняхоўская, сакратар комсамольскага бюро аддзела, удастоена стыпендыі імя Ушынскага.

— Мы патрабавальны да сябе. Пагэтаму мы заўсёды гатовы да практычных заняткаў, пагэтаму ўзорна выступаем на семінарах,— расказваюць студэнты групы.

Зразумела, чаму ў заліковых кніжках пераважаюць выдатныя адзнакі. Зразумела, чаму школьную практыку восемнаццаць з дваццаці правялі толькі на «выдатна».

Добрым, поўным жыццём жывуць чацверакурснікі. Сумесная праца ўжо з першага курса стала галоўным для кожнага члена гэтага невялікага калектыва. Многа карыснага сумелі зрабіць яны за годы вучобы ва універсітэце.

Часта збіраецца група, каб разам са сваім групоргам А. Мастовай вырашыць, што-б яшчэ зрабіць у бліжэйшы час. Трэба наведаць падшэфны дзіцячы дом. У красавіку, сустрэўшыся са сваімі маленькімі сябрамі, група падарыла ім невялікую бібліятэчку. Хтосьці прапанаваў правесці вечар, прысвечаны Шаляпіку. Рашылі зрабіць гэта так, як і вечар, прысвечаны Рахманінаву,— правесці яго на кватэры, за чаем. Знайшліся жадаючыя заняцца арганізацыяй музыкальнага афармлення, другія падшуквалі матэрыялы аб вялікім майстры сцэны, некаторыя рыхтавалі ілюстрацыі. А вечарам, пасля лекцыі, сабраўшыся ў цесным кругу, студэнты цікава і з карысцю правялі свой вольны час.

Ведаюць і любяць чацверакурснікі мастацтва. Міма іхняй увагі не праходзіць ні адна навінка ў жыцці мастацтва. Акрамя стыхійных абмеркаванняў кожнага новага спектакля, новага кінофільма, у гру[illegible] дзяцца гутаркі, якія пр[illegible] аглядам літаратурных і [illegible] ведчых выданняў. Так у[illegible] зацікавіла гутарка «Па[illegible] часопіса «Октябрь». З [illegible] прайшоў дыспут па кнізе [illegible] кіна «Глыбокая плынь». [illegible]

Усім цікавяцца студ[illegible] часта наведваюць музеі, [illegible] трыкатажнай і кніжна-ж[illegible] фабрыках. Будучы педа[illegible] многае ведаць і ў першу[illegible] даць жыццё людзей. Сам[illegible] быць сапраўдным чалав[illegible]

Выхаваннем кожнага [illegible] на пастаянна займаецца [illegible] IV курса. У групе даўно [illegible] добры звычай гаварыць [illegible] ма і адкрыта. Да гэтага [illegible] добра помніцца сход на т[illegible] тарым аб кожным» і «[illegible] біў ты, каб стаць сапраў[illegible] гогам?» Гэта было добр[illegible] для кожнага.

Добра працаваць ра[illegible] зам і адпачываць. Ужо [illegible] лікая комсамольская дру[illegible] студэнтаў універсітэта [illegible] курса горнага факультэта [illegible] політэхнічнага інстытута [illegible] праводзяць яны свой [illegible] разам бываюць у тэатра[illegible] разам сустракаюць свята.

Чацверакурснікі пры[illegible] усё агульнымі сіламі. [illegible] адзначаюць дзень нарад[illegible] таварышаў, нядаўна сум[illegible] кавалі вяселле сваёй сяб[illegible] кая песня заўсёды спада[illegible]

— Мы вельмі любім [illegible] нас усе спяваюць,— [illegible] дзяўчаты.

— І вершы любім скла[illegible] ліва жартоўныя.

Як роднымі сталі студ[illegible] ды сумеснай вучобы. [illegible] ведае свайго таварыша [illegible] сябе.

Вялікая, адказная пра[illegible] праз год. Яны раз'едуцца [illegible] месцы, але і тады застан[illegible] рамі.

С. ПАШ[illegible]

★

Матэрыялы гэтай старонкі арганізава[illegible] калектывам рэдакцыі шматтыражнай газе[illegible] Кіеўскага дзяржаўнага універсітэта імя Т. Г. Шэўчэнкі „За радянські кадри“.

Арганізавана правесці дзяржаўныя экзамены

У гэтым годзе наш універсітэт выпускае вялікі атрад маладых спецыялістаў для народнай гаспадаркі, навукі і культуры краіны. Праз месяц—два 311 маладых людзей атрымаюць пуцёўкі ў жыццё і раз'едуцца ў розныя раёны рэспублікі.

Студэнты-выпускнікі універсітэта побач з абаронай дыпломнай работы здаюць дзяржаўныя экзамены па асновах марксізма-ленінізма і па спецыяльных прадметах.

Дзяржаўныя экзамены з'яўляюцца заключным этапам у падрыхтоўцы маладых спецыялістаў. Яны падвядуць не толькі вынікі іх вучобы ва універсітэце, але і з'явяцца сур'ёзнай праверкай работы кожнай кафедры, кожнага выкладчыка.

Забеспячэнне выдатнай падрыхтоўкі і арганізаванага правядзення дзяржаўных экзаменаў—выключна важная справа, першаступенная задача грамадскіх і спецыяльных кафедраў, партыйных і комсамольскіх арганізацый факультэтаў.

Комуністычная партыя і Совецкі ўрад вучаць, што маладыя людзі, якія заканчваюць ВНУ, павінны быць не толькі добрымі спецыялістамі, але і ведаць асновы марксісцка-ленінскай тэорыі, умець прымяняць яе ў жыцці. Марксісцка ленінскае вучэнне ўзбройвае маладых спецыялістаў веданнем законаў развіцця грамадства, натхняе і мабілізуе іх на актыўны ўдзел у барацьбе за пабудову комунізма.

Кафедры грамадскіх навук павінны прыняць самы актыўны ўдзел у падрыхтоўцы і правядзенні дзяржаўнага экзамена па асновах марксізма-ленінізма. Са студэнтамі-выпускнікамі неабходна праводзіць індывідуальныя і групавыя кансультацыі па важнейшых пытаннях гісторыі КПСС, палітычнай эканоміі, марксісцка-ленінскай філасофіі.

Дэканы, партыйныя і комсамольскія арганізацыі павінны ўзяць пад неаслабны кантроль усю справу правядзення дзяржаўных экзаменаў.

Студэнтам пятых курсаў неабходна цалкам пераключыцца на падрыхтоўку да экзаменаў, засвоіць аглядныя лекцыі, праправацаваць работы класікаў марксізма-ленінізма, рэкамендаваныя праграмай, паўтарыць свае запісы па пытаннях марксісцка-ленінскай тэорыі, зробленыя за пяць год вучобы ва універсітэце.

У нас ёсць усе магчымасці добра падрыхтавацца і ўзорна правесці дзяржаўныя выпускныя экзамены.

У ТЭРМІН ЗАКОНЧЫЦЬ БУДАЎНІЦТВА ІНТЭРНАТАЎ

* * *

Па Белдзяржуніверсітэту ўвесці ў эксплуатацыю два студэнцкія інтэрнаты плошчай 1.860 кв. метраў у жніўні і асвоіць на будаўніцтва 24-кватэрнага жылога дома па Вайсковаму завулку 300 тыс. рублёў.

(З пастановы Совета Міністраў БССР і Цэнтральнага Камітэта КП Беларусі).

* * *

БУДАЎНІКАМ ПАТРЭБНА ДАПАМОГА

Да канца змены яшчэ некалькі гадзін. На рыштаваннях універсітэцкіх інтэрнатаў прахаджваюцца рабочыя. Дзяўчаты-тынкоўшчыцы звесілі з вокан ногі і любуюцца наваколлем. Тут не адчуваецца працоўнай абстаноўкі, не чутна шуму будаўніцтва. На першы погляд можа паказацца, што ў рабочых абедзенны перапынак. На справе-ж добрая трэць будаўнікоў не занята работай з прычыны адсутнасці матэрыялаў.

Але вось раздаецца радасны воклiч тынкоўшчыц: Прывезлі! Пад'ехала машына з алебастрам і цэментам. «Ну, на сёння будзе работа»,—думаюць яны, і тут-жа закіпае праца. Затое сталяры працягваюць свой вымушаны адпачынак. Яны з ранняя чакаюць дошак...

Праходзіць дзень, але значных змен на аб'ектах не прыкмячаецца. Здача ў эксплуатацыю двух новых універсітэцкіх інтэрнатаў ужо ў трэці тэрмін—да пачатку новага навучальнага года—ставіцца пад пагрозу.

У чым-жа справа?.. Яна ўпіраецца, аказваецца, у раўнадушша грамадскасці універсітэта і нашых гаспадарнікаў. Далей разважанняў аб дапамозе будаўнікам не пайшоў небезвядомы т. Зюба. Зусім нядаўні прарэктар па адміністратыўна-гаспадарчай частцы т. Адамчык таксама сказаў нямала прамоў у тым-жа кірунку. А новы прарэктар т. Зайцаў пакуль што раскачваецца.

Своечасовая здача ў эксплуатацыю інтэрнатаў—кроўная справа універсітэта, якой, нажаль, не надаюць увагі не толькі гаспадарнікі. Аб гэтым гаворыць хаця-б той факт, што толькі тыдзень таму назад пасля доўгіх дэбатаў камітэта комсамола і прафкома было вырашана аказаць будаўнікам практычную дапамогу — арганізаваць нядзельнік. Але вось што расказвае аб гэтых «нядзельніках» прараб будаўніцтва т. Салоха:

— У панядзелак працаваць прышло студэнтаў трыццаць. Праз поўгадзіны іх было ўжо 15. А праз гадзіну—ніводнага. Такая-ж з'ява назіралася і ў аўторак. У сераду-ж і чацвер студэнты не прышлі зусім. У суботу на працягу толькі адной гадзіны працавала ўсяго шаснаццаць чалавек.

Вядома, пры такой «дапамозе» становішча не палепшыцца. Так затухае каштоўнае пачынанне насных кіраўнікоў, якія, запісаўшы ў пратакол пастанову, забыліся пра яе выкананне.

Многа мог-бы дапамагчы будаўнікам інжынер будаўнічых работ універсітэта т. Жалковіч. Нельга сказаць, каб ён не бываў на аб'ектах. Але ідзе ён туды, калі яму патрэбна прайсціся на свежым паветры. На крайняй меры ад гэтых візітаў будаўнікі не адчулі карысці. Тав. Жалковіч, як і в. а. прарэктара т. Зайцаў, не прымаюць ніякіх мер супраць самаўпраўства галоўнага інжынера пятага ўпраўлення будтрэста № 1 т. Тоўсціка, які зняў з будаўніцтва інтэрнатаў лепшую брыгаду тынкоўшчыкаў. А тое, што рабочыя гадзінамі прастойваюць у чаканні матэрыялаў, не выклікае ў гэтых незадачлівых гаспадарнікаў ніякага пачуцця адказнасці.

Да пачатку новага навучальнага года засталося нямногім больш трох месяцаў. Між тым, маюцца прадпасылкі, што і да гэтага тэрміну студэнты не атрымаюць інтэрнатаў. Прадухіліць гэты чарговы зрыў—злабадзённая задача ўсёй грамадскасці універсітэта.

Э. ЮР'ЕЎ.

Па закліку Радзімы

Усяго некалькі тыдняў аддзяляе нас ад таго часу, калі мы, выпускнікі універсітэта, атрымаем дыпломы высокакваліфікаваных спецыялістаў.

Пройдзен пятнаццацігадовы шлях вучобы ад парты першакласніка да універсітэцкай аудыторыі. Які цікавы і цудоўны шлях!

І калі гэтыя пятнаццаць год нас вучылі, выхоўвалі, дык зараз наступіла пара ўсе накопленыя і сістэматызаваныя намі веды прынесці на карысць сваёй Радзімы.

Дзякуючы бацькоўскім клопатам Комуністычнай партыі і Совецкага ўрада мы атрымалі вышэйшую адукацыю.

Ці могуць аб гэтым марыць юнакі і дзяўчаты ў капіталістычных краінах? Для дзяцей рабочых і сялян у краінах капіталу закрыты дзверы ў навуку. І калі якому-небудзь «шчаслівчыку» пашанцуе скончыць ВНУ, дык ён усёроўна не знойдзе работы.

Толькі ў Совецкім Саюзе моладзі шырока адкрыты дзверы ў інстытуты, універсітэты. У гэтым годзе універсітэт заканчвае некалькі сот чалавек. Сярод выпускнікоў і географы, і літаратары, і хімікі, і гісторыкі, і журналісты.

Усе яны з радасцю і ахвотай раз'едуцца ва ўсе куткі Беларусі, каб панесці свае веды ў масы.

Мне, як журналісту, прыдзецца працаваць у раённай газеце. Гэта ўскладае на мяне асаблівую адказнасць, бо журналіст павінен непасрэдна ісці ў нагу з жыццём, змагацца за ўздым сельскай гаспадаркі і прамысловасці.

Радзіма накіравала мяне ў Васілевіцкі раён, і я прыкладу ўсе свае намаганні, каб апраўдаць высокае званне совецкага журналіста. Гэтага патрабуюць ад нас Комуністычная партыя і Совецкі ўрад.

Э. СУШКЕВІЧ,
студэнт V курса аддз. журналістыкі.

НАШ АБАВЯЗАК

Ужо каля двух год на тэрыторыі універсітэцкага гарадка вядзецца будаўніцтва двух інтэрнатаў, якія павінны быць здадзены ў эксплуатацыю да пачатку будучага навучальнага года. Рабочым аказваюць некаторую дапамогу студэнты. Яны працавалі на будоўлі як летам мінулага года, так і цяпер, у часы суботнікаў.

Але гэта толькі адзін бок той дапамогі, якую мы можам аказаць рабочым, занятым на будаўніцтве інтэрнатаў. Мы можам і павінны весці там таксама і культурна-масавую і палітыка-выхаваўчую работу. На жаль, ёю сур'ёзна не займаліся ні камітэт комсамола, ні прафком.

Магчымасці праводзіць такую работу ёсць. Для рабочых можна кожны тыдзень чытаць лекцыі і даклады на палітычныя і навуковыя тэмы, наладжваць вечары адпачынку з канцэртамі мастацкай самадзейнасці і танцамі. Але ў гэтым годзе нашымі студэнтамі і выкладчыкамі не было прачытана для рабочых ніводнага даклада, не праведзена ніводнай гутаркі. У красавіку быў запланаваны канцэрт мастацкай самадзейнасці для будаўнікоў інтэрната, але і ён быў сарваны і перанесены на неазначаны тэрмін.

З дванаццаці да першай гадзіны дня ў рабочых—абедзенны перапынак. Чаму-б у гэты час агітатарам з ліку студэнтаў не правесці сярод рабочых гутарку, не прачытаць свежы нумар газеты, або расказаць аб міжнародных падзеях? Але камітэт комсамола нават не ўдасужыўся выдзеліць агітатараў.

— 11 мая на пасяджэнні камітэта абавязкова выдзелім людзей,—абяцаў т. Ракаў.

Але прайшло 11 мая, адбылося пасяджэнне камітэта комсамола, а агітатараў усё яшчэ не замацавалі за рабочымі інтэрната.

На будаўніцтве адсутнічае наглядная агітацыя, няма лозунгаў і плакатаў. Няма і Дошкі гонару, хаця зрабіць яе пры дапамозе членаў фотагуртка не так ужо і цяжка. Не выпускаецца і насценная газета, не наладжан выпуск «баявых лісткоў». Рабочыя абралі з свайго асяроддзя членаў рэдкалегіі, але без кваліфікаванай дапамогі яны не змаглі прыступіць да работы. Гэта тым больш недаравальна, што ва універсітэце існуе аддзяленне журналістыкі, студэнты якога могуць дапамагчы рабочым у выпуску насценных газет.

— Здаецца, гэтым даручана было заняцца намесніку сакратара камітэта комсамола Л. Багданавай,—гаворыць адказны за жыллёва-бытавы сектар камітэта т. Кастылёў, які непасрэдна адказвае за становішча спраў на будаўніцтве інтэрнатаў.

Але Л. Багданава аб такім даручэнні ніколі нават не чула. А адказныя за друк ад камітэта ЛКСМБ і прафкома А. Мажэйка і Л. Севасцьянчык не паклапаціліся аб тым, каб вызначыць студэнтаў-журналістаў у састаў рэдкалегіі рабочых.

Ды ці мала існуе іншых спосабаў дапамагчы рабочым ажывіць культурна-масавую работу. На будаўніцтве працуе 109 чалавек. Гэта ў асноўным моладзь, комсамольцы. З імі можна праводзіць сумесныя вечары адпачынку, сумесныя культпаходы ў кіно і тэатр з паследуючым абмеркаваннем, чытацельскія канферэнцыі. Сярод рабочых многія любяць пасяваць, патанцаваць. Чаму-б не дапамагчы арганізаваць ім сваю мастацкую самадзейнасць? Чаму-б не дапамагчы ім заняцца спортам? Калі нельга з рабочымі праводзіць самастойныя мерапрыемствы, то трэба іх часцей запрашаць ва універсітэт.

— Што вы,—адказала на запрашэнне наведацца ва універсітэт работніца-комсамолка Лена Аксёнава,—там-жа студэнты, а я—у ватоўцы... Вядома, мы хацелі-б прыйсці да вас. А то прыдзеш дамоў і спаць. Часамі толькі патанцуеш на «пятачку». Нават у наш ленвугалок заходзіць не хочацца: там толькі хлопцы грукаюць у «казла». Я чула шмат добрага пра оперны тэатр, але баюся ісці: не зразумею. Вось каб хто растлумачваў... Або з кнігамі. Прачытала «Белую бярозу»—многа незразумелага, аб многім хацелася-б пагаварыць, а няма з кім.

Чаму-ж сапраўды так здарылася, што работніца, якая будуе інтэрнат для нашых студэнтаў, не бачыць у студэнтах сваіх таварышаў? Чаму мы, арганізоўваючы культурны адпачынак на іншых прадпрыемствах, не можам яго арганізаваць у сябе пад бокам? Чаму можна шэфстваваць над аўтазаводцамі і нельга—над будаўнікамі інтэрнатаў? Вось сур'ёзныя пытанні да камітэта комсамола і прафкома.

Адсутнасць палітыка-выхаваўчай і культурна-масавай работы сярод будаўнікоў сказваецца на іх працы. Сярод часткі рабочых дрэнная працоўная дысцыпліна. Комсамольская брыгада цесляроў, якую ўзначальвае т. Гамбалеўскі, дапускае брак. Паміж рабочымі не вядзецца соцыялістычнае спаборніцтва. Добрых поспехаў дабіліся брыгады тт. Сліњко і Стаброўскай, але іх вопыт не распаўсюджваецца, не перадаецца другім.

Камітэт комсамола (адказны за жыллёва-бытавы сектар т. Кастылёў) і прафком (старшыня жыллёва-бытавой камісіі Е. Будавей) павінны ў бліжэйшы час наладзіць шэфскую работу сярод будаўнікоў. Гэта—пачэсны абавязак усёй грамадскасці універсітэта.

А. МАЛЬДЗІС.

Ю. ГУСЕВ

Дипломированная невеста

Под сенью дуба, на лесной опушке,
Случайно Дятел встретился с Кукушкой.
(Когда-то здесь они в семнадцать лет
Друг другу дали верности обет).
Он так и сяк—не может подступиться:
Кукушка не Кукушка, а Жар-птица.
Цветами радуги горит её наряд,
И броши модные, как звездочки, искрят.
Но, к счастью, улучив затмения момент,
Он выплюнул такой ей комплемент:
—Как вы горды, как вы спесивы,
И не в пример родне—строптивы,—
Кукушку Дятел упрекал.
—О, боже мой, какой нахал,—
Она ему в истерике вскричала!—
Легко сказать: я институт кончала,
А ты?...
—Лестехникум...
—мелки твои мечты.
—Лесник, презренный критикан,
Тебе ли говорить об этом?
—Ведь я знакома с высшим светом,
А ты кто есть?
Осиновый чурбан.
Ученый слон мне кланялся учтиво,
Он говорил, что я талантлива, красива,
Сам Лев мне руку целовал
И собственную дачу предлагал.
Я согласилась быть его женой,
Как только разведётся с той.
(На Дятла хлынул целый водопад
Заумных слов, примеров и цитат).
—Ты должен сам понять, что я тебе не пара,
Работать, жить в лесу—всё для меня отрава.
Я город полюбила всей душой,
Жених мне нужен не простой—
С образованием,
Зарплатою большой,
почётным званьем.
...Опешил наш герой,
Он был простым работчиком лесхоза.
Когда-то нравился Кукушке той,
Ну, а теперь она—„учёная" заноза.

* * *

У этой басни нет морали,
Таких Кукушек мы встречали:
Окончат институт—и выбор их таков:
Домохозяйками—у знатных женихов.

Палепшыць падрыхтоўку аспірантаў

Комуністычная партыя, Совецкі ўрад праяўляюць вялікія клопаты аб падрыхтоўцы кадраў навуковых работнікаў. З года ў год наш універсітэт рыхтуе высокакваліфікаваных навуковых спецыялістаў. Многія яго выхаванцы сталі вядомымі вучонымі, здольнымі творча развіваць навуку.

Аднак ва універсітэце яшчэ недастаткова ўдзяляецца ўвагі вялікай і важнай задачы—падрыхтоўцы навуковых кадраў. Часта аспіранты заканчваюць аспірантуру без абароны дысертацый, ці абарона праводзіцца са значным спазненнем. Так, у 1953 годзе з 18 чалавек 8 прадставілі і абаранілі дысертацыі з вялікім спазненнем. Затрымліваецца складанне і зацверджанне кафедрамі індывідуальных планаў работы аспірантаў. Напрыклад, планы аспірантаў першага года навучання Самускевіча (навуковы кіраўнік Б. А. Лапотка), Дзяжурава (навуковы кіраўнік праф. Я. Г. Ракаў), Палкіна (навуковы кіраўнік дацэнт А. І. Сторажаў) былі зацверджаны зусім нядаўна. Многа яшчэ сур'ёзных недахопаў і ў арганізацыі вучэбнай работы аспірантаў першага года навучання. Дацэнт І. М. Ільюшын доўгі час зрываў лекцыі для аспірантаў па дыялектычнаму і гістарычнаму матэрыялізму. На кафедры марксізма-ленінізма планы дысертацыйных работ аспірантаў другога года навучання былі зацверджаны толькі пасля лютага.

Дрэнна наладжана кіраўніцтва аспірантамі трэцяга года навучання. Аб гэтым гаворыць такі факт. Аспіранты кафедры рускай літаратуры Куцэнка і Сцепунін фактычна засталіся без навуковага кіраўніка, таму што дацэнт Д. А. Палітыка адмовіўся ад кіраўніцтва аспірантамі, а кафедра (загадчык кафедры праф. І. В. Гутараў) не прыняла своечасова мер для забеспячэння навуковай дапамогі аспірантам.

Напісаныя аспірантамі раздзелы дысертацый абмяркоўваюцца на некаторых кафедрах з вялікім спазненнем, часта фармальна, без неабходнай навуковай крытыкі з боку членаў кафедры. Такое становішча на кафедры марксізма-ленінізма, дзе працуюць 7 аспірантаў апошняга года навучання.

З боку кафедраў і навуковых кіраўнікоў не вядзецца сістэматычны кантроль за работай аспірантаў, не аказваецца ім неабходная дапамога ў падрыхтоўцы да здачы кандыдацкіх экзаменаў, у напісанні дысертацый. Адсюль і вынікі —аспіранты 3 года навучання Рагавая, Куцэнка, Касмакова, Шаўчэнка і другія часта зрывалі і не выконвалі календарныя тэрміны па напісанню асобных раздзелаў дысертацый.

Асабліва нездавальняюча арганізавана вучэбная і навуковая работа аспірантаў-завочнікаў.

Адной з асноўных прычын такога становішча з падрыхтоўкай навуковых работнікаў у БДУ з'яўляюцца ў многім фармальныя адносіны да падбору аспірантаў. Фармальны падыход да справы падбору ў аспірантуру прыводзіць да разбазарвання дзяржаўных грошай на навучанне няздольных да навуковай дзейнасці людзей. Большая частка кандыдатаў у аспірантуру з'яўляецца людзьмі, якія толькі што закончылі універсітэт. Сярод іх мала тых, якія прайшлі ўжо сапраўдную практычную падрыхтоўку па спецыяльнасці. Гэта тлумачыцца ў многім тым, што кафедры не падтрымліваюць сувязі з выпускнікамі універсітэта, не прыцягваюць найбольш здольных з іх да навукова-рэфератыўных семінараў на кафедрах, не ствараюць з такімі работнікамі актыву кафедры і, значыць, не ведаюць, каго з практычных работнікаў можна рэкамендаваць у аспірантуру.

Навуковай частцы і кафедрам універсітэта, а таксама навуковым кіраўнікам неабходна звярнуць сур'ёзную ўвагу на палепшанне падрыхтоўкі навукова-педагагічных кадраў праз аспірантуру універсітэта.

Трэба разгарнуць шырокую работу па падрыхтоўцы да набору ў аспірантуру, прычым асаблівую ўвагу ўдзяліць людзям, якія маюць практычны вопыт работы.

Н. АДАМЧЫК.

ВА УНІВЕРСІТЭТАХ КРАІНЫ

(па старонках шматтыражных газет)

У памяшканні гістарычнага факультэта арганізавана другая выстаўка мастацкіх работ студэнтаў універсітэта.

На выстаўку было прадстаўлена каля тысячы экспанатаў, большая частка якіх—мастацкія вышыўкі і фотаздымкі.

«Сталинец»
(г. Саратаў)

* * *

Студэнты універсітэта сабралі кнігі для бібліятэкі падшэфных калгасаў. Дэлегацыя студэнтаў філалагічнага факультэта перадала падшэфнаму калгасу «Перамога» каля 300 кніг. З хвалюючай прамовай выступіла намеснік сакратара комсамольскай арганізацыі калгаса т. М. Замкова. Яна падзякавала студэнтаў за клопаты аб калгасе і выказала надзею, што ў будучым сувязі паміж ВНУ і калгасам будуць яшчэ больш шымі.

«За сталинские научные кадры»
(г. Фрунзе)

* * *

У Актавай зале Палаца навукі адбыўся вечар украінскай літаратуры і мастацтва, прысвечаны 300-годдзю ўз'еднання Украіны з Расіяй. Украінскія пісьменнікі расказалі аб сваёй рабоце, аб сваіх творчых планах. Старшыня праўлення Саюза совецкіх пісьменнікаў Украіны Мікола Бажан прачытаў заключную частку сваёй апошняй паэмы «На ленінскіх гарах». Цёпла сустрэлі слухачы выступленне Леаніда Першамайскага, які прачытаў урывак з сваёй паэмы «На крутых берагах». З вялікім задавальненнем праслухалі студэнты вершы Андрэя Малышкі, Івана Ганчарэнкі, Платона Варанько, урывак з апавядання «Сэрца» вядомага украінскага празаіка Вадзіма Сабко.

У другім аддзяленні выступілі артысты украінскіх тэатраў і студэнты кансерваторыі. Былі выкананы украінскія песні і арыі з вядомых украінскіх опер.

«Московский университет»

НАТАТКІ ГЛЕДАЧА

ФІЛЬМ АБ БЕДНЯКАХ ІТАЛІІ

У 1954 годзе маладому італьянскаму рэжысёру П'етро Джэрмі была прысуджана рымская прэмія «За твор кінематаграфіі» за кінофільм «Дарога надзей». Фільм быў цёпла сустрэты майстрамі кіно, ён заваяваў прызнанне, але ўсё-такі цэнзура яго забараніла. Вельмі праўдзіва было паказана гаротнае жыццё простых італьянцаў. Такая гісторыя стварэння гэтага фільма.

Востраў Сіцылія. Шахцёры, даведаўшыся пра закрыццё рудніка, забаставалі. Але прадпрыемства ўсё-ж закрылася. Шахцёры засталіся без работы. Мы бачым моцныя мускулістыя рукі, якія шукаюць работы, але яе нідзе няма. Гарнякі асуджаны на галоднае выміранне. У гэты час у сяленні з'яўляецца нейкі дзялец Чыччыо. Ён за вялікія грошы абяцае пераправіць гарнякоў і членаў іх сямей праз граніцу, у Францыю, дзе, па яго словах, шмат работы і хлеба. Другога выйсця няма. На дарогу прададзены апошнія рэчы.

—Горш чым тут не будзе,—гавораць гарнякі.

Але хутка бедпякі пераканаліся, што Чыччыо ашукаў іх: ён збег ад іх у Рыме. Што рабіць далей? Вярнуцца дамоў, як прапануе паліцыя, але-ж гэта не выхад.

Што чакае іх там? Распрададзены апошнія пажыткі, страшэннае беспрацоўе, голад. Не, трэба ісці далей, па гэтай дарозе, дарозе надзеі, да граніцы. Можа там пашчасліваць знайсці працу.

Цяжкі шлях, ужо многія не вытрывалі і вярнуліся, але самыя стойкія вырашылі ісці далей.

На дарозе ў адным сяленні ім прапанавалі працу. Праўда, заробак невялікі, але ўсё-ж ёсць работа, хоць які-небудзь кавалак хлеба.

Але аказалася, што тут мясцовыя батракі аб'явілі забастоўку і гаспадар наймае ўсіх, толькі-б сабраць ураджай. Кадры фільма апавядаюць нам аб салідарнасці гарнякоў і батракоў. Гарнякі адмаўляюцца ад работы і пакідаюць ферму. Яны ідуць далей, на поўнач, да граніцы, у пошуках абяцанай краіны—яны вераць, як і ўсе простыя людзі Італіі, што яны маюць права на працу і шчасце і што яны яго даб'юцца.

Хочацца сказаць некалькі слоў і аб самім калектыве, які стварыў гэты фільм. Рэжысёр П'етро Джэрмі паставіў фільм «Пад небам Сіцыліі». Сцэнарыст Ф. Тэлліні—яго фільмы «Мары на дарогах», «Пад небам Сіцыліі», «Неапаль—горад мільянераў» (адзін з сцэнарыстаў)—добра вядомы совецкаму гледачу.

З аператарам Л. Барбоні мы пазнаёміліся ўпершыню. Нас здзіўляе яго глыбокі рэалізм. Мы бачым цудоўна заснятыя кадры, якія паказваюць Сіцылію не як месца адпачынку багатых турыстаў, з яе дзівоснымі палацамі, з старажытнай архітэктурай і шматлікімі фантанамі, а Сіцылію гора, галечы і беспрацоўя.

Праўдзівасцю і шчырасцю падкупляе нас вобраз Саро Камерато. Яго цудоўна іграе Раф Валлоне, знаёмы нам па кінофільмах «Няма міру пад алівамі», «Рым у 11 гадзін». Раф Валлоне здолеў і ў гэтым фільме стварыць запамінаючыйся вобраз простага італьянца, з яго лепшымі рысамі—стойкасцю, чуласцю да таварышаў і салідарнасцю з усімі людзьмі, прыгнечанымі капіталам. Цудоўна справіліся са сваімі ролямі Елена Варці (Барбара), Саро Арчыдыаконо (Кармэло).

Захапляючая ігра акцёраў, удалы сцэнарый і добрае аператарскае майстэрства фільма «Дарога надзеі», які паказвае сучасную Італію, выклікаюць хваляванне ў гледачоў.

Р. ЯСІНСКІ.

У СВЕЦЕ НАВУКІ І ТЭХНІКІ

СТАРАЖЫТНЫ КІТАЙСКІ СЕЙСМОГРАФ

З далёкага часу славіцца кітайская навука. Яшчэ ў першыя стагоддзі нашай эры ў Вялікай Сярэдзіннай дзяржаве—так у той час называўся Кітай—вяліся дакладныя астранамічныя назіранні. Кітайскія астраномы ўмелі прадсказваць зацменні, апісвалі каметы.

Народ, цывілізацыя якога вылічваецца тысячагоддзямі, які падарыў свету паперу і порах, компас і фарфар, стварыў і першы ў гісторыі навукі сейсмограф—прыбор адзначаючы землетрасенні.

У гарыстай частцы Кітая насельніцтва вельмі цярпела ад землетрасенняў. Але як хутка адзначыць, дзе адбылося землетрасенне, і дапамагчы пацярпеўшым. І вось ў 132 годзе нашай эры, гэта значыць больш за васемнаццаць стагоддзяў назад, вялікі кітайскі вучоны і астраном Чжан Хэн сканструяваў першы ў свеце сейсмограф.

У цэнтры вялікага закрытага сасуда, накшталт перавернутай уверх днам вазы, вучоны ўстанавіў вертыкальна металічны стрыжань, натоўшчаны кверху,— маятнік. Пры землетрасенні адбываецца змяшчэнне глебы ў выніку прыходу сейсмічнай хвалі. Корпус прыбора і пункт апоры маятніка рухаюцца разам з глебай. Груз-жа маятніка, з прычыны інерцыі, намагаецца заставацца ў спакоі. У выніку гэтага маятнік адхіляецца ў напрамку, процілеглым напрамку руху аснавання, гэта значыць глебы, і, такім чынам, паказвае на наяўнасць ваганняў глебы.

Скрозь сценкі вазы былі прапушчаны 8 рухаючыхся каленчатых рычагоў, размешчаных па 8 галоўнейшых румбах компаса. Пры падземных штуршках маятнік адхіляўся ў бок найбольшага штуршка і даві на рычаг.

Канцы каленчатых рычагоў, якія выходзяць з вазы, злучаліся з сківіцамі фігурак драконаў, сядзеўшых на яе сценках,—старадаўнія прыборы заўсёды ўпрыгожваліся рознымі арнаментамі, ізабражэннямі казачных чудзішчаў; быў упрыгожан вельмі багата і сейсмограф Чжан Хэна.

Навокал вазы пад кожным з 8 драконаў сталі статуэткі жаб з шырока расчыненымі пасцямі.

Калі стрыжань надаўліваў на адзін з рычагоў, зеў дракона, злучаны з гэтым рычагом, адкрываўся і з яго выкатваўся шарык, які падаў у пасць жабы, сядзеўшай насупраць гэтага дракона. Па сузор'ях, намаляваных па акружнасці вазы, вызначалі, у якім баку размешчана месца, адкуль прышлі ваганні глебы, выклікаўшыя падзенне шарыка.

Вучоныя сучаснікі Чжан Хэна сустрэлі яго сейсмограф недаверліва. Здавалася неверагодным, каб ваза з драконамі і жабамі магла паведамляць аб землетрасеннях, якія адбываліся вельмі далёка ад яе. Але калі ў заходняй частцы правінцыі Ганьсу адбылося землетрасенне і ваза Чжан Хэна паведаміла аб ім раней, чым адтуль прыбыў ганец, недавер'е да новага прыбора знікла.

У далейшым сейсмограф Чжан Хэна быў згублен. Толькі ў 1951 годзе, выкарыстаўшы дакументы, удалося пабудаваць драўляную мадэль гэтага прыбора, які ў першапачатковым сваім выглядзе быў латунным ці бронзавым.

З. БАБЫР.
(Часопіс «Тэхніка моладзі» № 2, 1954 г.).

У ЧАС ЛЕТНІХ КАНІКУЛ

Цікавым і змястоўным у гэтым годзе будзе лета ў студэнтаў III курса аддзялення глебазнаўства біёлага-глебавага факультэта.

18 мая студэнты гэтага курса выехалі на практыку ў падшэфны калгас «Комінтэрн» Дзержынскага раёна. Студэнты некалькі дзён працавалі на пасадцы бульбы. Зараз яны займаюцца складаннем глебавых карт калгаса.

Пасля двухтыднёвага прабывання ў калгасе студэнты адправяцца на практыку пад кіраўніцтвам прафесара І. С. Лупіновіча на вопытную станцыю Бараўляны. Затым пад кіраўніцтвам прафесара А. Г. Мядзведзева пройдуць занальную практыку па маршруту ад г. Бранска да Крыма.

Лета студэнтаў III курса закончыцца месячнай вытворчай практыкай у калгасах Гомельскай і Гродзенскай абласцей.

ПАПРАЎКА

У № 11(197) нашай газеты ў артыкуле „Узорна падрыхтавацца да летняй экзаменацыйнай сесіі" па віне рэдакцыі дапушчана памылка. У першым абзацы 3-й калонкі, пачынаючы з дзевятага радка, трэба чытаць: „Таму недаравальна катэгарычная заява тав. Куляшова..." і далей як у тэксце.

Адказны рэдактар А. ВОЛК.

АМ 47564 Мінск, друкарня Выдавецтва Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна. Зак. 375